

Vyhodnotenie chrípkovej sezóny 2013/2014 v Slovenskej republike

Úvod:

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2013/2014 možno charakterizovať ako nižšiu v porovnaní s predchádzajúcou sezónou. V etiológii chrípkových ochorení prevládal vírus chrípky typu A.

V Slovenskej republike bolo spolu hlásených 1 370 139 akútnych respiračných ochorení (ARO), čo predstavuje chorobnosť 46 606,5 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 1**). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou 2012/2013 počet hlásených ARO klesol o 328 187 t. j. o **19,3 %**.

Tabuľka 1: ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	20 789	18 356	10 040	48 146	6 991	104 322	49 024,0
Trnavský kraj	31 709	33 304	22 872	60 441	15 027	163 353	44 934,7
Trenčiansky kraj	31 785	37 604	24 885	55 151	13 348	162 773	45 909,3
Nitriansky kraj	49 953	56 492	35 006	87 109	18 856	247 416	52 373,4
Žilinský kraj	46 027	46 505	32 203	52 219	16 586	193 540	47 350,2
Banskobystrický kraj	30 644	35 800	22 883	48 584	16 830	154 741	46 874,0
Prešovský kraj	39 703	44 015	28 324	59 172	15 969	187 183	41 706,2
Košický kraj	34 525	36 319	21 686	51 925	12 084	156 539	42 366,7
SR	285 212	308 465	197 944	462 816	115 702	1 370 139	46 606,5
Vekovo-špecifická chorobnosť	136 242,5	105 332,9	103 277,6	28 023,1	21 526,5	46 606,5	

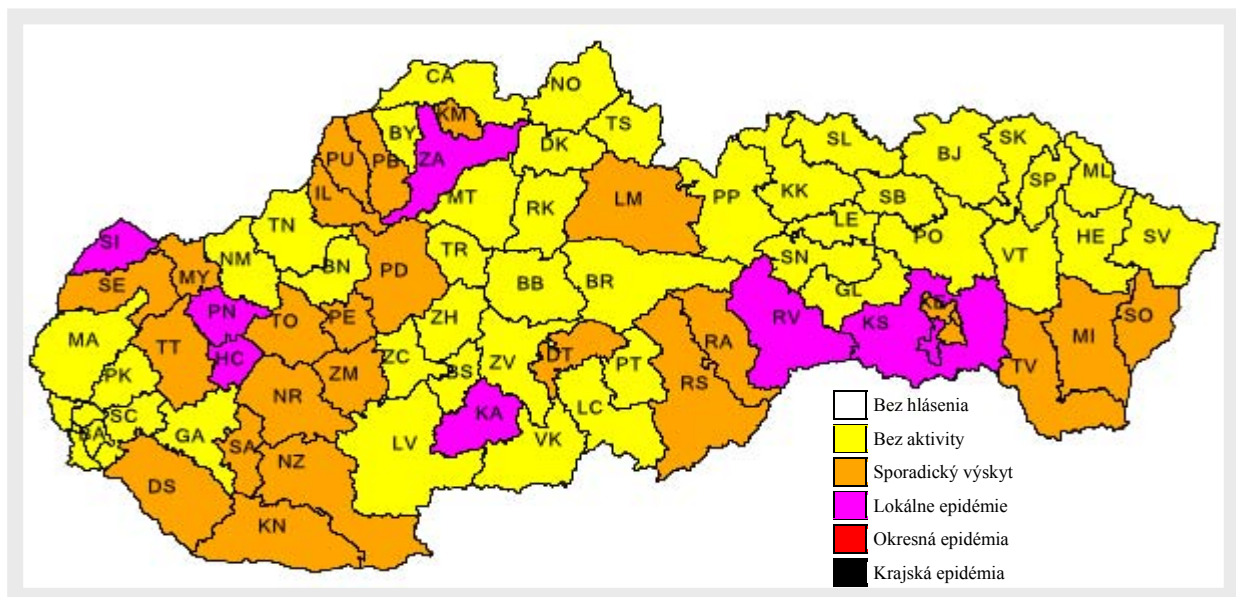
Zdroj: EPIS

Priebeh sezóny:

Priebeh krivky chorobnosti na akútne respiračné ochorenia mal atypický charakter, nakoľko chorobnosť vrcholila už v 51. kalendárnom týždni 2013 na hodnote 1 809,4/100 000, t. j. už v prvej vlne zvýšeného výskytu ARO. V tomto období bolo zaznamenaných niekoľko lokálnych epidémií (**Mapa 1**). Prvý vírus chrípky bol laboratórne potvrdený v 44. kalendárnom týždni, išlo o vírus typu A bez bližšej špecifikácie. Do konca roka 2013 boli z nazofaryngeálnych výterov potvrdené aj adenovírusy a respiračno-syncytiálne vírusy.

Po obvyklom poklese chorobnosti počas vianočných sviatkov prišlo začiatkom roka 2014 k opätovnému vzostupu chorobnosti, ktorá nepresiahla výšku chorobnosti z 51. kalendárneho týždňa 2013. Druhá najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v 7. kalendárnom týždni 2014, kedy dosiahla hodnotu 1 794,5/100 000. V prvom kalendárnom týždni 2014 bol laboratórne potvrdený vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie, od 6. kalendárneho týždňa sa v nazofaryngeálnych výteroch a v párových vzorkách sér laboratórne potvrdili postupne vírusy chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-like, A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like a A/Texas/50/2012 (H3N2)-like. V jednom prípade sa potvrdil vírus chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like. Krivka chorobnosti na ARO sa od 10. do 15. kalendárneho týždňa 2014 pohybovala na približne rovnakej úrovni, po tomto období nastal postupný pokles hodnôt chorobnosti.

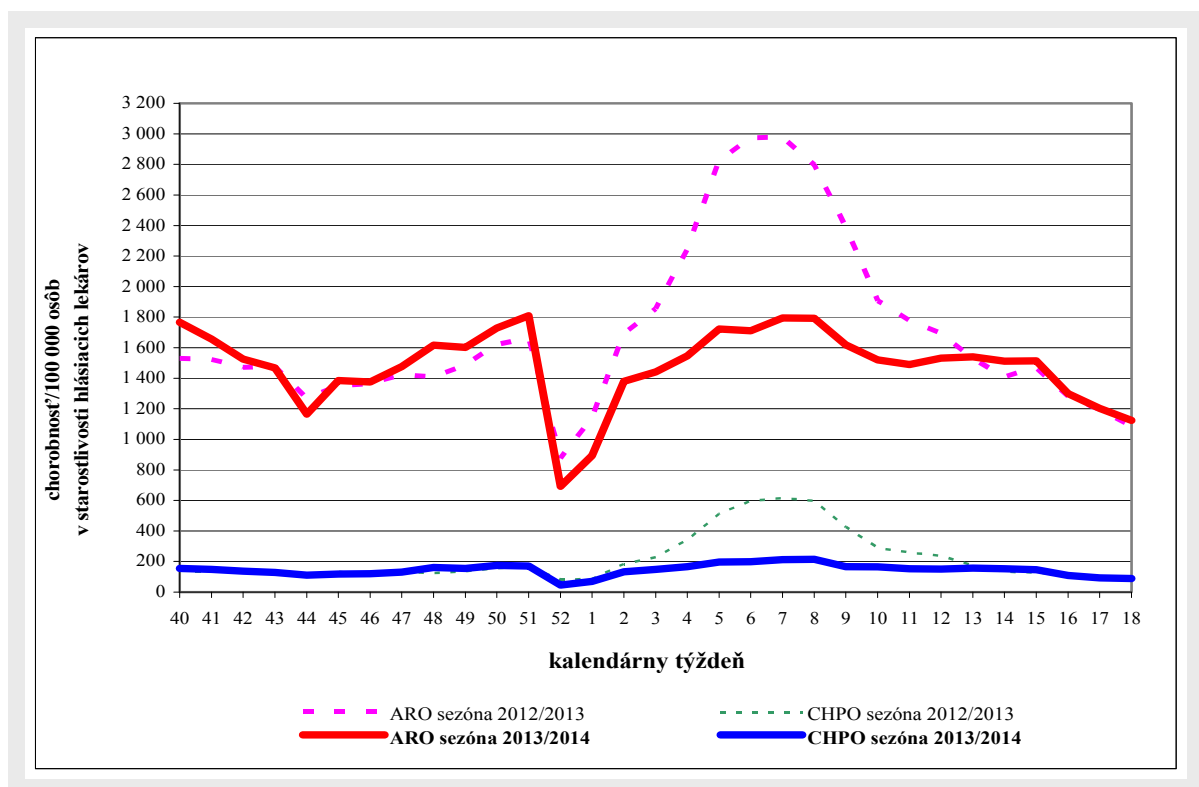
Mapa 1: Aktivita chrípky v okresoch v 51. kalendárnom týždni 2013, SR

Zdroj: EPIS

V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bola chorobnosť v druhej polovici sezóny 2013/2014 na výrazne nižšej úrovni (**Graf 1**).

Graf 1: VÝSKYT ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2013/2014 A 2011/2012

Zdroj: EPIS

Na krajskej úrovni bola najvyššia chorobnosť na ARO zaznamenaná v Nitrianskom kraji (52 373,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), Bratislavskom kraji (49 024,0/100 000) a v Žilinskom kraji (47 350,2/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola aj chorobnosť v Banskobystrickom kraji (46 874,0/100 000). Najnižšia chorobnosť bola evidovaná v Prešovskom kraji (41 706,2/100 000) a Košickom kraji (42 366,7/100 000)(**Tabuľka 1**).

Počet hlásených prípadov CHPO v chrípkovej sezóne 2013/2014 bol 134 628, čo predstavuje chorobnosť 4 579,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 2**). CHPO tvorili 9,8 % z počtu všetkých hlásených ARO. V porovnaní s predchádzajúcou sezónou počet hlásených prípadov CHPO klesol o 91 498 , t. j. o 40,5 %.

Tabuľka 2: CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

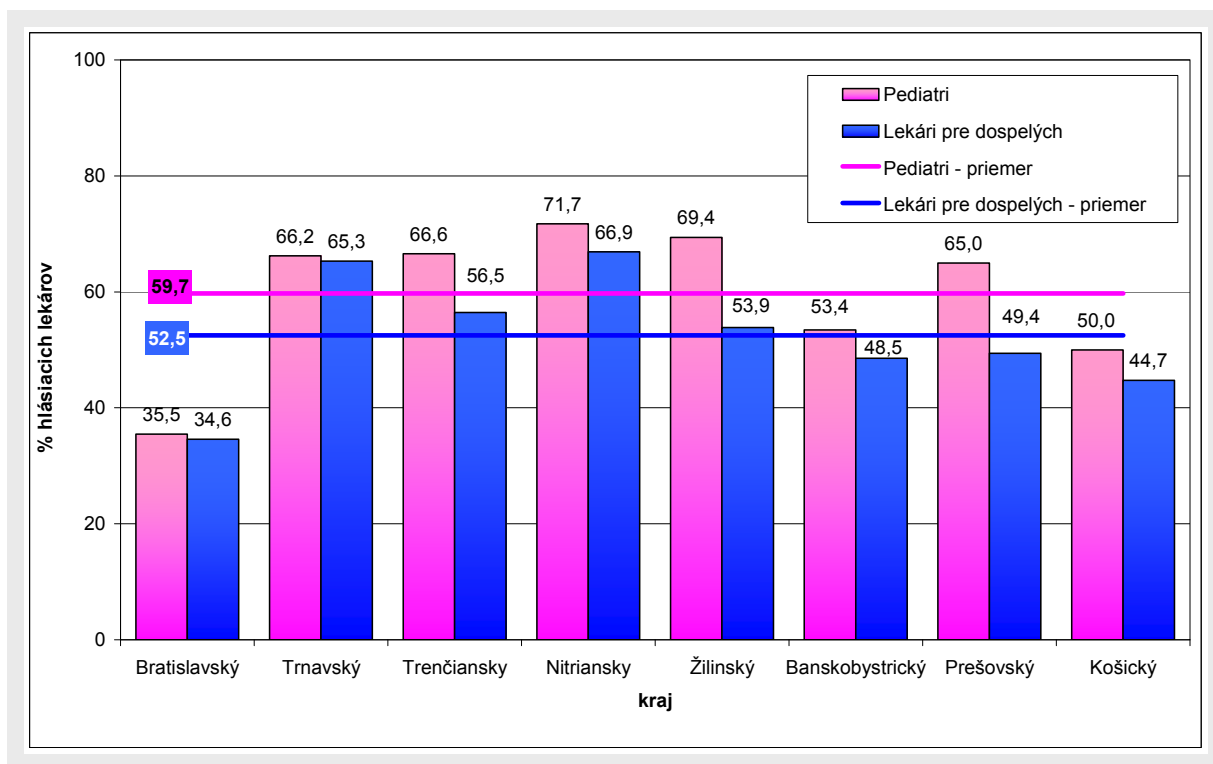
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	1 061	1 106	536	2 765	286	5 754	2 704,0
Trnavský kraj	4 912	5 852	3 934	6 067	786	21 551	5 928,2
Trenčiansky kraj	2 435	4 241	2 853	3 886	776	14 191	4 002,5
Nitriansky kraj	7 177	9 344	6 318	9 612	1 627	34 078	7 213,7
Žilinský kraj	5 220	6 517	4 851	4 091	1 272	21 951	5 370,4
Banskobystrický kraj	2 666	3 319	2 165	4 400	1 304	13 854	4 196,6
Prešovský kraj	4 217	5 133	2 507	3 117	746	15 720	3 502,6
Košický kraj	1 622	2 352	1 389	1 800	349	7 512	2 033,1
SR	29 312	37 867	24 558	35 745	7 146	134 628	4 579,5
Vekovo-špecifická chorobnosť	14 002,0	12 930,6	12 813,2	2 164,3	1 329,5	4 579,5	

Zdroj: EPIS

Proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO:

Priemerná proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2013/2014 bola 56,1 % (59,7 % pediatriov a 52,5 % lekárov pre dospelých). Vo všetkých kalendárnych týždňoch aj vo všetkých krajoch bola hlásna disciplína pediatriov vyššia ako u lekárov pre dospelých. Najvyššia proporcia hlásiacich pediatriov (71,7 %) a lekárov pre dospelých (66,9 %) bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji. Najnižšiu proporciu hlásiacich lekárov má Bratislavský kraj (**Graf 2**).

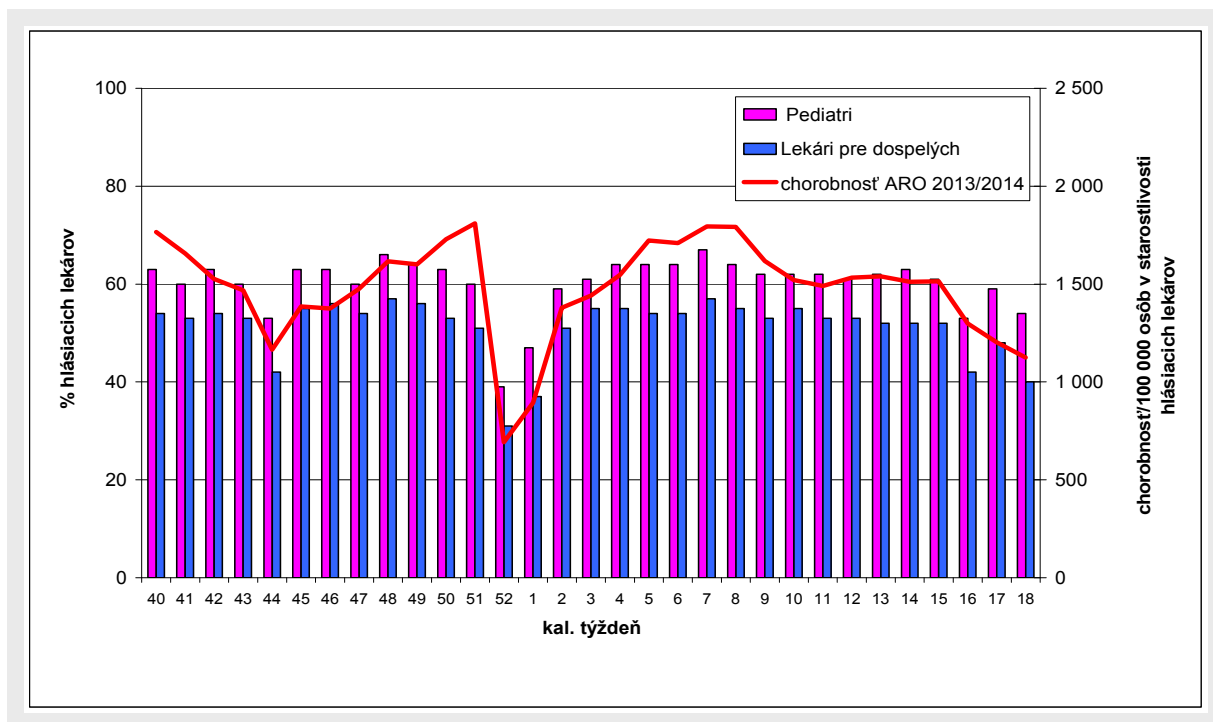
Graf 2: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Zdroj: EPIS

V porovnaní s chrípkovou sezónou 2012/2013 proporcia hlásiacich pediatrov klesla o 2,8 % a proporcia hlásiacich lekárov pre dospelých klesla o 3,4 %. Najvyššia proporcia hlásiacich lekárov v chrípkovej sezóne 2013/2014 bola zaznamenaná v 48. k. t. 2013 a v 7. k. t. 2014. Najnižšia proporcia bola zaznamenaná od 52. kalendárneho týždňa 2013 do 1. kalendárneho týždňa 2014 (**Graf 3**).

Graf 3: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

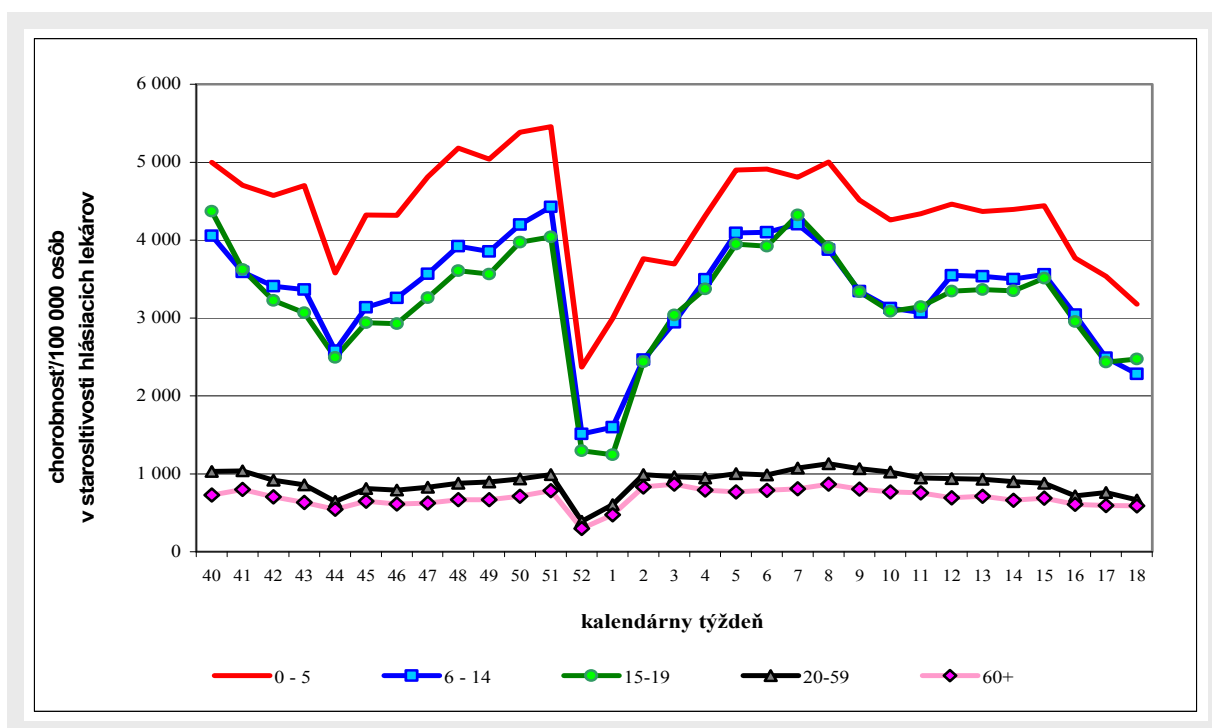
Zdroj: EPIS

Vekovo- špecifická chorobnosť:

Najvyššia chorobnosť na ARO 136 242,5/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine 0 – 5 ročných detí, v ktorej ochorelo 285 212 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bolo hlásených spolu 308 465 ochorení s chorobnosťou 105 332,9/100 000. Vo vekovej skupine 15 – 19 ročných bolo zaznamenaných 197 944 ochorení s chorobnosťou 103 277,6/100 000. Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola podobne ako po minulé roky zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších. V tejto skupine bolo hlásených 115 702 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 21 526,5/100 000 (**Tabuľka 1, Graf 4**).

Graf 4: ARO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

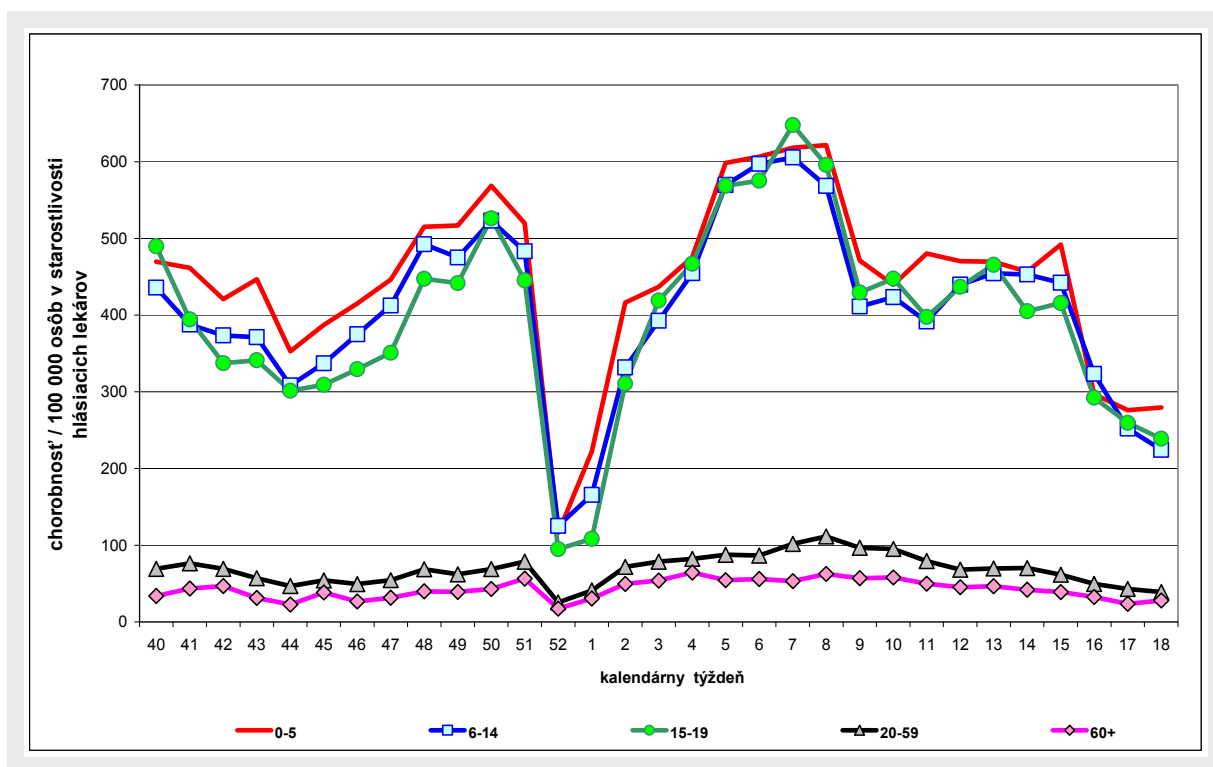

Zdroj: EPIS

Najvyššia chorobnosť na CHPO 14 002/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine detí vo veku 0 – 5 rokov, v ktorej ochorelo 29 312 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bola zistená chorobnosťou 12 930,6/100 000, pričom ochorelo 37 867 detí. Chorobnosť vo vekovej skupine 15 – 19 ročných detí bola treťou najvyššou chorobnosťou s hodnotou 12 813,2/100 000 a s počtom ochorení 24 558. Najvyššia chorobnosť bola v priebehu celej sezóny u 0 – 5 ročných detí, výnimku tvorili len 40. a 52. kalendárny týždeň 2013 a 7., 10. a 16. kalendárny týždeň 2014, kedy ju prevýšila chorobnosť u 15 – 19 ročných alebo 6 – 14 ročných detí. Najnižšia chorobnosť na CHPO 1 329,5/100 000 bola zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších, v ktorej bolo hlásených 7 146 prípadov (**Tabuľka 2, Graf 5**).

Graf 5: CHPO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Zdroj: EPIS

Komplikácie:

Komplikovaný priebeh ochorení bol hlásený u 30 514 chorých na ARO, čo predstavuje 2,2 % z celkového počtu ARO (**Tabuľka 3**). Najčastejšie išlo o sinusitídy, ktoré z celkového počtu komplikácií tvorili 53,5 %.

Tabuľka 3: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA DRUHU KOMPLIKÁCIÍ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Druh komplikácie	Počet komplikácií		
	abs.	% z počtu komplikácií	% z počtu ochorení
bronchopneumónie a pneumónie	6 279	20,6	0,5
otitída	7 897	25,9	0,6
sínusitída	16 338	53,5	1,2
SR	30 514	100,0	2,2
Celkový počet ochorení na ARO	1 370 139		

Zdroj: EPIS

Najvyššia proporcia v celkového počtu komplikácií bola vo vekovej skupine 20 – 59 ročných osôb (33,0 %).

Podľa jednotlivých druhov sledovaných komplikácií a vekových skupín sa bronchopneumónia a pneumónia najčastejšie vyskytovala u 20 - 59 ročných. V tejto vekovej skupine sa vyskytlo 36,3 % z celkového počtu bronchopneumónií a pneumónií.

Na otitídu ochoreli najčastejšie 0 – 5 ročné deti, pričom sa v tejto vekovej skupine zaznamenalo 41,7 % z celkového počtu otitíd.

Sinusitída boli najčastejšou komplikáciou u 20 - 59 ročných osôb, v tejto vekovej skupine bolo zaznamenaných 39,1 % z celkového počtu sinusitíd. Komplikácie ARO podľa druhu a vekových skupín sú uvedené v **Tabuľke 4**.

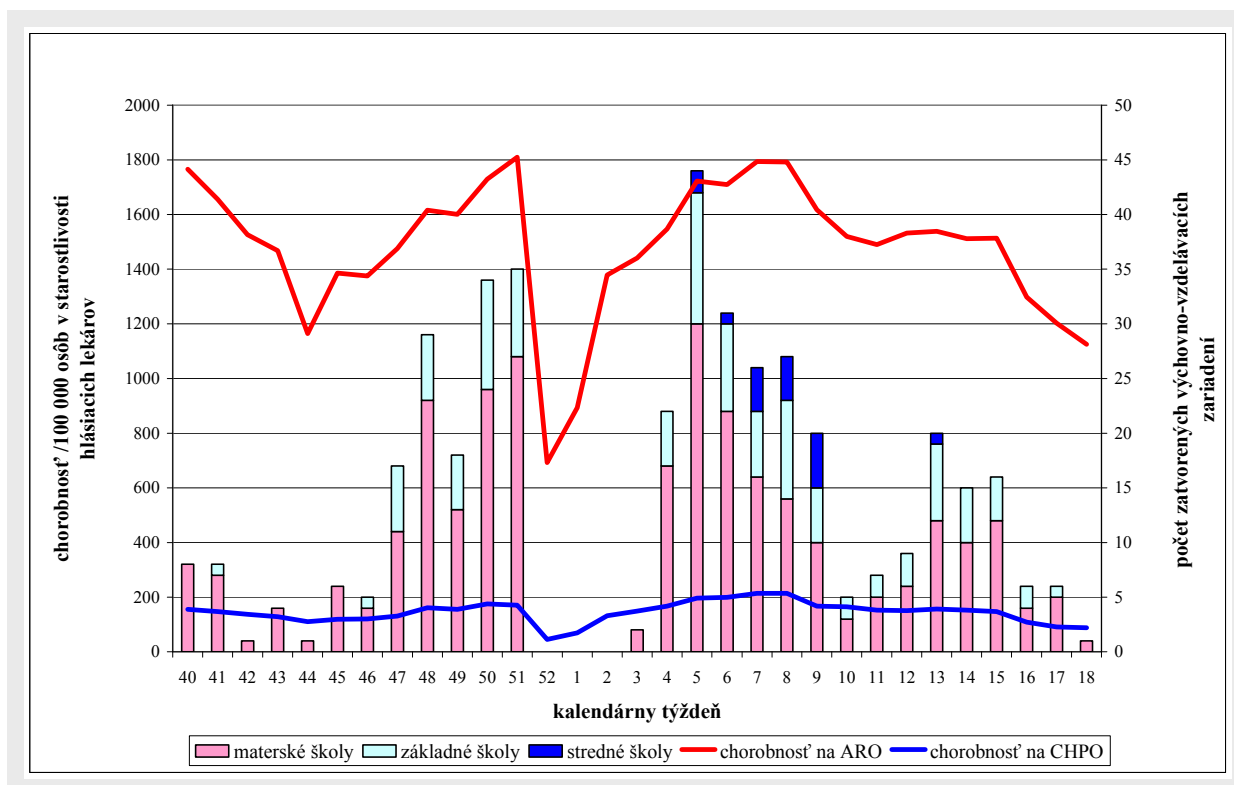
Tabuľka 4: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Druh komplikácie	Veková skupina										SPOLU	
	0 - 5 r.		6 - 14 r.		15 - 19 r.		20 - 59 r.		60+ r.		abs.	%
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
bronchopneumónia a pneumónia	1 463	23,3	1 114	17,7	506	8,1	2 279	36,3	917	14,6	6 279	20,6
otitídy	3 294	41,7	2 239	28,4	559	7,1	1 393	17,6	412	5,2	7 897	25,9
sinusitídy	2 096	12,8	3 985	24,4	2 553	15,6	6 390	39,1	1 314	8,0	16 338	53,5
Spolu	6 853	100	7 338	100	3 618	100	10 062	100	2 643	100	30 514	100
Proporcía z celkového počtu komplikácií	22,5		24,0		11,9		33,0		8,7			

Zdroj: EPIS

V rámci surveillance ARO a CHPO sa sleduje počet zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení (materské školy, základné školy a stredné školy) z dôvodu zvýšeného výskytu akútnych respiračných ochorení u detí a mládeže. Najviac zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení bolo hlásených v 5. kalendárnom týždni 2014, kedy bolo spolu zatvorených 44 zariadení, z toho bolo 30 materských škôl, 12 základných škôl a dve stredné školy. Priebeh kriviek chorobnosti ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2013/2014 a počet nahlásených zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení podľa kalendárnych týždňov v Slovenskej republike znázorňuje **Graf č. 6**.

Graf 6: CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO A POČET ZATVORENÝCH VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍCH ZARIADENÍ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Zdroj: EPIS

Laboratórna diagnostika

Od začiatku chrípkovej sezóny 2013/2014 bolo vo virologických laboratóriách úradov verejného zdravotníctva celkovo vyšetrených 1 606 vzoriek biologického materiálu (855 nazofaryngeálnych výterov a 751 dvojíc sér), z toho bolo 144 pozitívnych (9 %). Izolovalo sa 107 vírusov chrípkovej, čo predstavuje 74,3 % všetkých pozitívnych vzoriek. Iné nechrípkové etiologické agensy sa potvrdili v 37 prípadoch (25,7 %).

V etiológii chrípkových ochorení sa uplatnili vírusy chrípkovej typu A s počtom 100 (93,5 %), a vírusy chrípkovej typu B v počte sedem (6,5 %).

Z 100 prípadov chrípkovej typu A išlo o nasledovné subtypy:

- 33 x vírus chrípkovej typu A bez bližšej špecifikácie,
- 10 x vírus chrípkovej typu A(H3),
- 23 x vírus chrípkovej typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like,
- 33 x vírus chrípkovej typu A/Texas/50/2012(H3N2)-like,
- 1x vírus chrípkovej typu A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like.

Zo siedmich prípadov chrípkovej typu B sa potvrdili tieto subtypy:

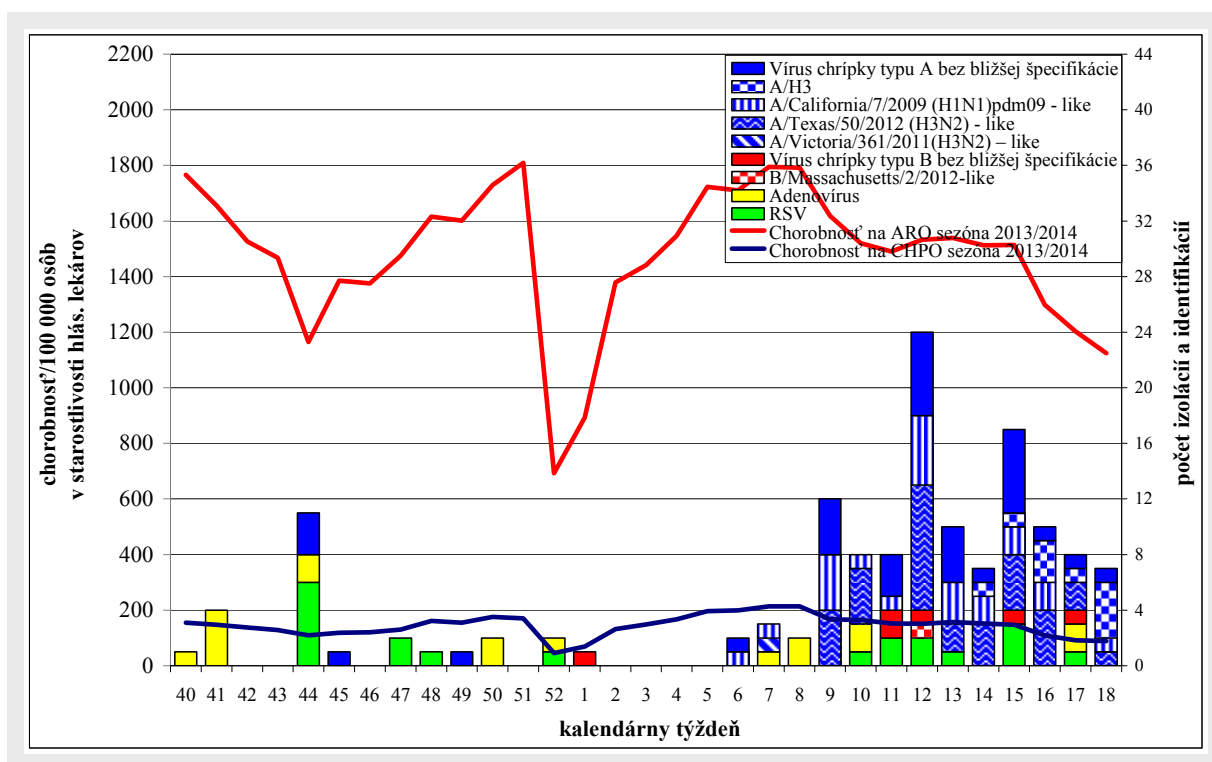
- 6 x vírus chrípkovej typu B bez bližšej špecifikácie,
- 1 x vírus chrípkovej typu B/Massachusetts/2/2012-like.

Nechrípková etiológia bola dokázaná v 37 prípadoch. Potvrdil sa:

- 20 x respiračný syncytiálny vírus (RSV),
- 17 x adenovírus (**graf 13**).

Izolované a identifikované vírusy chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like, A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like, A/Texas/50/2012(H3N2)-like a chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like boli antigénne zhodné alebo príbuzné s vakcinálnymi kmeňmi vírusov chrípky, ktoré boli obsiahnuté v očkovacích látkach určených pre chrípkovú sezónu 2013/2014 na severnej pologuli. Chorobnosť na ARO, CHPO a identifikované etiologické agensy v Slovenskej republike v chrípkovej sezóne 2013/2014 podľa kalendárnych týždňov sú uvedené v **Grafe 7**.

Graf 7: CHOROBNOSŤ NA ARO, CHPO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KLADNÁRNYCH TÝDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Zdroj: Epis, NRC pre chrípku

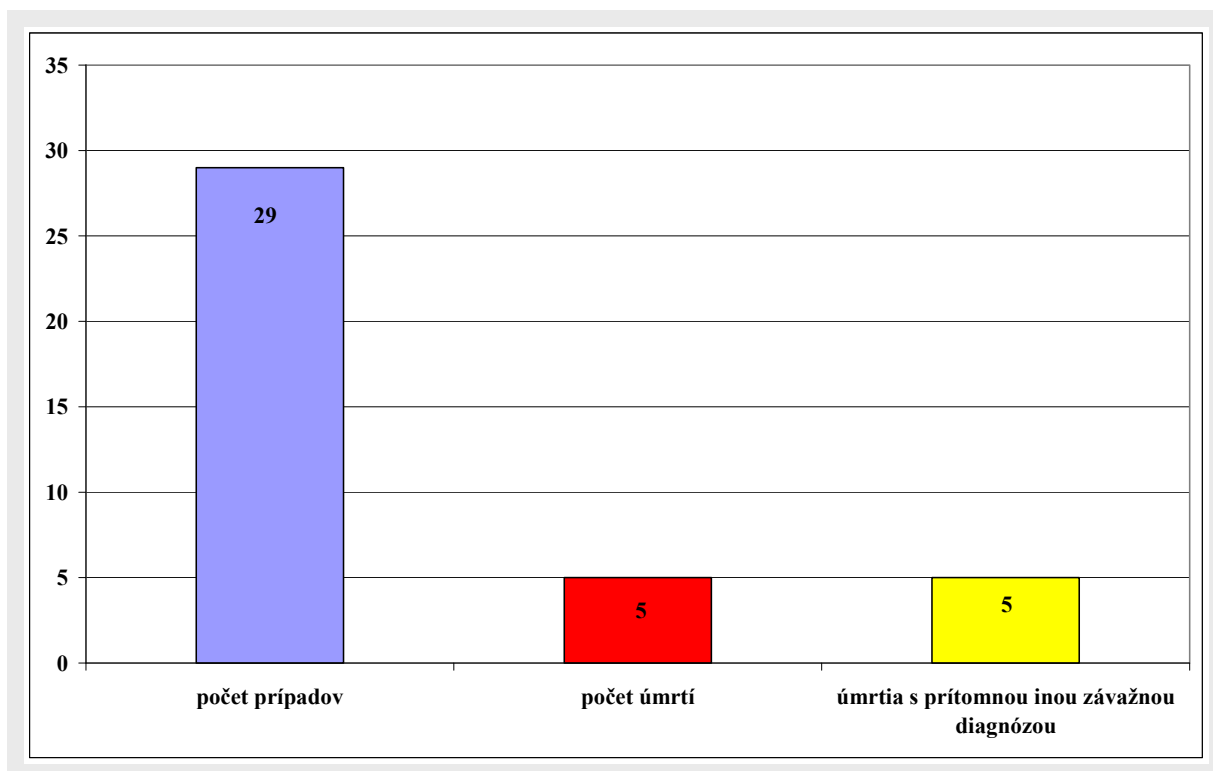
Prvý vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie bol laboratórne potvrdený v 44. kalendárnom týždni 2013. V 1. kalendárnom týždni 2014 sa izolovali vírus chrípky typu B bez bližšej identifikácie. Okrem toho boli do tohto obdobia zachytené prevažne nechrípkové etiologické agensy a to RS vírusy a adenovírusy. Od 6. kalendárneho týždňa sa podarilo zachytiť vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like, následne A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like, a od 9. kalendárneho týždňa aj A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Ojedinelý dôkaz chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like bol zaznamenaný v 12. kalendárnom týždni, kedy sa laboratórne potvrdilo najviac vírusov chrípky za chrípkovú sezónu 2013/2014.

Epidemiologická surveillance prípadov SARI

V chrípkovej sezóne 2013/2014 pokračoval monitoring ochorení a úmrtí na SARI (Severe Acute Respiratory Infection). U každého prípadu SARI sa vykonalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy (zistenie prameňa nákazy, prítomnosť rizikových faktorov, prítomnosť chronických ochorení, očkovacia anamnéza). U hlásených prípadov sa vykonávalo virologické vyšetrenie a hlásenie do Epidemiologického Informačného Systému (EPIS). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bol zaznamenaný pokles ochorení aj úmrtí na SARI. Z dôvodu vysokého výskytu SARI v predchádzajúcej chrípkovej sezóne 2012/2013 bola v 9. kalendárnom týždni 2013 zavedená posilnená surveillance prípadov SARI, úmrtí na SARI a úmrtí na SARI s potvrdeným pandemickým vírusom chrípky typu A (H1N1)pdm09, ktorá pokračovala aj v sezóne 2013/2014. Ďalším dôvodom pre pokračovanie surveillance SARI je odporúčanie Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá považuje monitoring SARI za užitočný nástroj na zachytenie prípadov ochorenia spôsobeného novým typom koronavírusu MERS-CoV. Ide o koronavírus spôsobujúcim ochorenie ľudí označované ako MERS (Middle East Respiratory Syndrome), ktoré sa od marca 2012 začalo objavovať v krajinách Stredného Východu.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2013/2014 bolo hlásených 29 prípadov SARI, čo je o 214 prípadov menej ako v minulej chrípkovej sezóne a ide o viac ako osemnásobný pokles. U mužov sa vyskytlo 15 prípadov (51,7 %) a u žien bolo zaznamenaných 14 ochorení (48,3 %). U piatich chorých bol laboratórne potvrdený vírus chrípky. Z celkového počtu 29 prípadov zomrelo 5 pacientov (17,2 %), čo je o 27 úmrtí menej, než v sezóne 2012/2013 a ide o viac ako šesťnásobný pokles počtu úmrtí. U všetkých piatich zomrelých bol prítomný aj rizikový faktor, v dvoch prípadoch išlo o kardiovaskulárne ochorenie, v ostatných troch prípadoch išlo o onkologické ochorenie, Diabetes mellitus a Asthmu bronchiale (**Graf 8**).

Graf 8: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

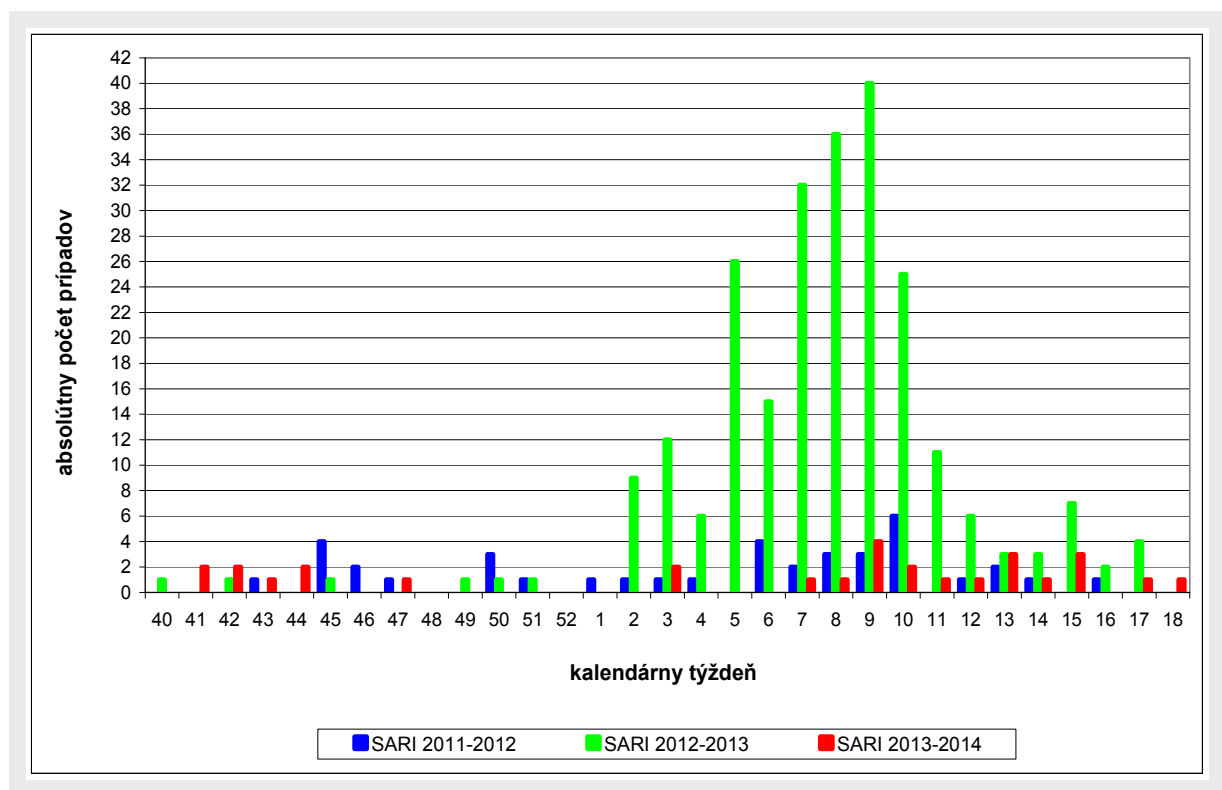

Zdroj: EPIS

V jednom prípade išlo o úmrtie na infekčnú príčinu a v štyroch prípadoch malo úmrtie inú príčinu. Vírus chrípky sa nepotvrdil ani u jedného zo zomrelých na SARI. Ani jeden chorý, ktorý zomrel, nebol očkovaný proti chrípke.

Najvyšší výskyt prípadov SARI podľa kalendárnych týždňov v chrípkovej sezóne 2013/2014 bol zaznamenaný v 9. kalendárnom týždni 2013 (štyri prípady, t. j. 13,8 % z 29 hlásených prípadov SARI v tejto chrípkovej sezóne). V predchádzajúcej sezóne 2012/2013 bol zaznamenaný najvyšší výskyt rovnako v 9. kalendárnom týždni 2013 (40 prípadov, t. j. 16,5 % z celkového počtu 243 hlásených prípadov SARI) a v sezóne 2011/2012 bol najvyšší výskyt prípadov SARI zaznamenaný v 10. kalendárnom týždni 2012 (šesť prípadov, t. j. 14,6 % z celkového počtu 39 hlásených prípadov SARI). Prehľad výskytu prípadov SARI v chrípkovej sezóne 2013/2014, 2012/2013 a 2011/2012 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 9**.

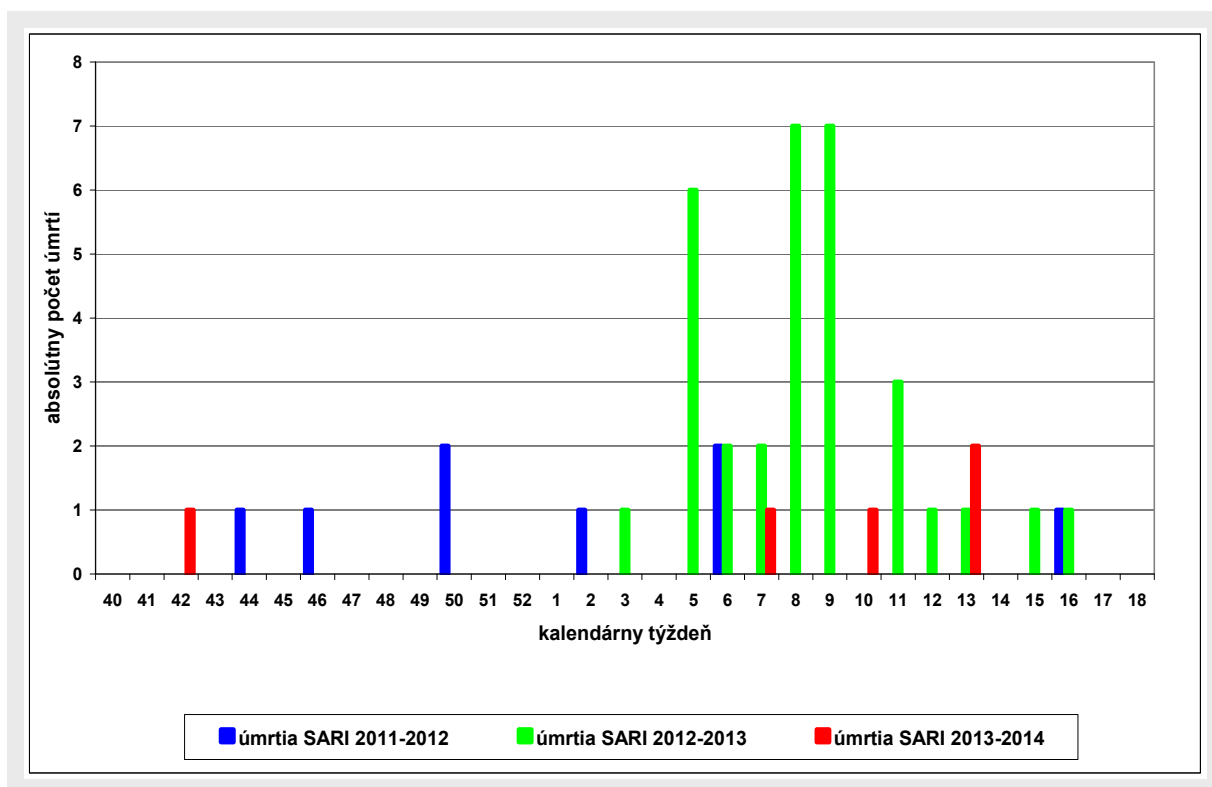
Graf 9: VÝSKYT SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2011/2012, 2012/2013 A 2013/2014

Zdroj: EPIS

V chrípkovej sezóne 2013/2014 bolo zaznamenaných spolu päť úmrtí na SARI. Jednotlivé úmrtia boli hlásené v 42. kal. týždni 2013, v 7. a v 10. kal. týždni 2014 a dva prípady úmrtia boli hlásené v 13. kal. týždni 2014. V predošlej chrípkovej sezóne 2012/2013 bol najvyšší výskyt úmrtí hlásený v 8. a v 9. kalendárnom týždni 2013 (po 7 prípadov, t. j. po 21,9 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI), v chrípkovej sezóne 2011/2012 bol najvyšší výskyt zaznamenaný v 50. kalendárnom týždni 2011 a v 6. kalendárnom týždni 2012 (po 2 prípady, t. j. 25 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI). Prehľad výskytu úmrtí na SARI v chrípkovej sezóne 2011/2012, 2012/2013 a 2013/2014 a podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 10**.

Graf 10: ÚMRTIA NA SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2011/2012, 2012/2013 A 2013/2014

Zdroj: EPIS

Najviac prípadov SARI sa vyskytlo v Prešovskom kraji (14). V Trenčianskom kraji a v Žilinskom kraji sa vyskytlo po štyri prípady, po dva prípady sa znamenali v Banskobystrickom kraji, v Trnavskom kraji a v Nitrianskom kraji. Jeden prípad sa zaznamenal v Košickom kraji.

Klinická forma ochorenia bola v 19 prípadoch pľúcna, v 9 prípadoch respiračná a v jednom prípade febrilná.

Záver:

V sezóne 2013 – 2014 bolo hlásených 1 370 139 ARO, z toho 134 628 CHPO. Chorobnosť na ARO bola najvyššia v 51. kalendárnom týždni 2013. Druhá najvyššia hodnota sa dosiahla v 7. kalendárnom týždni 2014. V porovnaní s predchádzajúcimi sezónami bola úroveň chorobnosti na ARO a CHPO v sezóne 2013/2014 najnižšia od sezóny 2006/2007, kedy bol v Slovenskej republike zavedený Epidemiologický informačný systém a oddelené monitorovanie ARO a CHPO.

V období od 47. kalendárneho týždňa 2013 do 9. kalendárneho týždňa 2014 vznikali lokálne až okresné epidémie najmä v predškolských a školských zariadeniach, z ktorých viaceré boli uzatvorené. Maximálny počet zatvorených škôl bol zaznamenaný v 5. kalendárnom týždni 2014 s počtom 44 (z toho 30 bolo materských škôl, 12 základných škôl a dve stredné školy). Celoplošné chrípkové prázdniny nebolo potrebné vyhlásiť. V etiológii ochorenia prevládali vírusy chrípkového typu A (93,5 %) nad vírusmi chrípkového typu B (6,5 %). Komplikácie boli hlásené u 2,2 % chorých. Najčastejšie išlo o zápaly prínosových dutín.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2013/2014 bolo zaznamenaných 29 prípadov SARI. Z celkového počtu prípadov SARI zomreli piati pacienti (17,2 %), vírus chrípky nebol potvrdený ani v jednom prípade.

Vyhodnotenie zaočkovanosti proti chrípke v chrípkovej sezóne 2013/2014

V chrípkovej sezóne 2013/2014 boli na očkovanie proti chrípke použité očkovacie látky Fluarix (GlaxoSmithKline), Influvac (Abbott Laboratories) a Vaxigrip (Sanofi Pasteur).

Očkovacie látky obsahovali podľa odporúčaní WHO kmene vírusu chrípky podobné kmeňom A/California/7/2009 (H1N1), A/Victoria/361/2011 (H3N2), B/Massachusetts/2/2012. Zloženie očkovacích látok aktualizuje Svetová zdravotnícka organizácia pred každou chrípkovou sezónou na základe výsledkov sledovania cirkulácie vírusov chrípky v populácii a analýzy ich antigénnych vlastností v rámci Globálneho programu surveillance chrípky, do ktorého je zapojené aj Slovensko.

Údaje o spotrebe očkovacej látky proti chrípke na Slovensku vychádzali z údajov o počte dávok očkovacej látky distribuovaných do lekární a z údajov poskytnutých zdravotnými poisťovňami. V chrípkovej sezóne 2013/2014 bolo na Slovensko dovezených celkovo 259 220 dávok očkovacích látok proti chrípke, z ktorých bolo expedovaných do distribučnej siete 259 192, čo zároveň predstavuje celkový počet zaočkovaných osôb (**Tabuľka 5**). Oproti predchádzajúcej chrípkovej sezóne podiel expedovaných očkovacích látok proti chrípke poklesol o 3,8 %.

Očkovanie proti chrípke bolo plne hrazené zdravotnými poisťovňami Dôvera a UNION. Všeobecná zdravotná poisťovňa hradila očkovanie proti chrípke všetkým svojim poistencom od 14. 10. 2013.

Tabuľka 5: DRUH A MNOŽSTVO OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKKE SPOTREBOVANÝCH V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2013/2014

Očkovacia látka	Počet spotrebovaných dávok
Fluarix	50 059
Influvac	79 950
Vaxigrip	129 183
Spolu	259 192

Pre deti vo vekovej skupine do 15 rokov bolo spotrebovaných spolu 11 747 dávok očkovacích látok. V skupine 16 – 58 ročných bolo spotrebovaných 63 649 dávok očkovacích látok a pre osoby vo vekovej skupine 59 ročných a starších bolo vydaných 180 807 dávok očkovacích látok proti chrípke. Mimo zdravotného poistenia bolo spotrebovaných 2 989 dávok očkovacích látok proti chrípke (**Tabuľka 6**).

Tabuľka 6: SPOTREBA DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Veková skupina	Počet spotrebovaných dávok očkovacích látok v chrípkovej sezóne 2013/2014					
	Hlásené zdravotnými poisťovňami		Mimo zdravotného poistenia		Spolu	
	abs.	%*	abs.**	%*	abs.	%*
0 - 15 rokov	11 747	1,3	0	-	11 747	1,3
16 – 58 rokov	63 649	1,9	2 989	0,1	66 638	2,0
59 rokov a viac	180 807	15,6	0	-	180 807	15,6
Spolu	256 203	4,7	2 989	0,1	259 192	4,8

* % z celkového počtu populácie SR k 31. 12. 2013 podľa ŠÚ SR (celková populácia = 5 415 949; do 15 rokov = 886 773; 16 – 58 rokov = 3 373 216; 59 rokov a viac = 1 155 960)

** počet dávok vykázaných mimo zdravotného poistenia

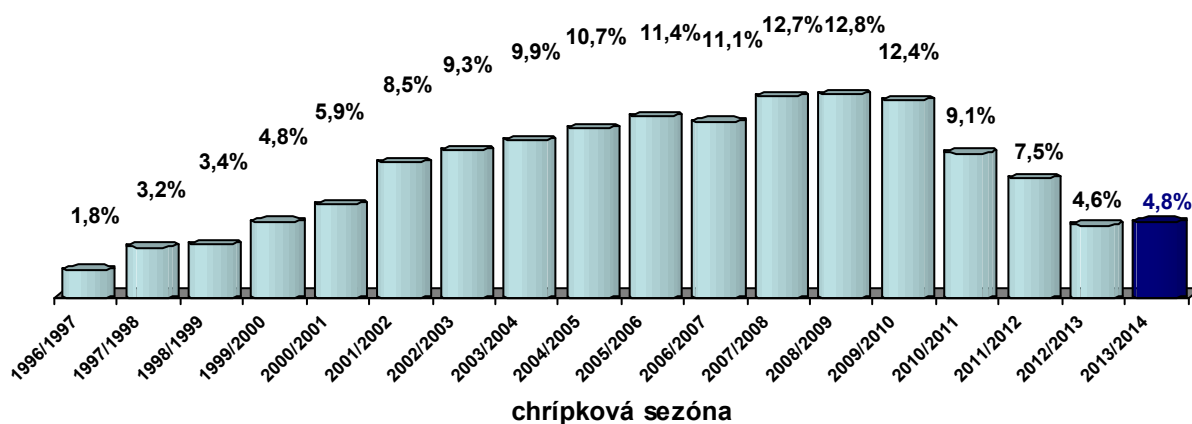
Všeobecná zdravotná poisťovňa uhradila 180 768 dávok očkovacej látky proti chrípke, zdravotná poisťovňa Dôvera 62 129 dávok a poisťovňa UNION uhradila 13 306 dávok (**Tabuľka 7**). V chrípkovej sezóne 2013/2014 bolo v porovnaní s predchádzajúcou sezónou uhradených o 10,3 % viac očkovacích látok.

Tabuľka 7: POČET UHRADENÝCH DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE PODĽA ZDRAVOTNÝCH POISŤOVNÍ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2013/2014

Veková skupina	VšZP	Dôvera	Union	Spolu
0 - 15 rokov	4 691	5 086	1 970	11 747
16 – 58 rokov	36 917	20 178	6 554	63 649
59 rokov a viac	139 160	36 865	4 782	180 807
Spolu	180 768	62 129	13 306	256 203

Z vyššie uvedených údajov možno usudzovať, že v chrípkovej sezóne 2013/2014 bolo očkovaním proti chrípke zaočkovaných 4,8 % populácie Slovenska (**Tabuľka 6, Graf 11**), zatiaľ čo v predchádzajúcej sezóne to bolo 4,6 %. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou tak došlo k zvýšeniu zaočkovanosti populácie proti chrípke o 0,2 % (t. j. 9 508 osôb).

Graf 11: ZAOČKOVANOSŤ CELKOVEJ POPULÁCIE PROTI CHRÍPKE, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 1996/1997 AŽ 2013/2014

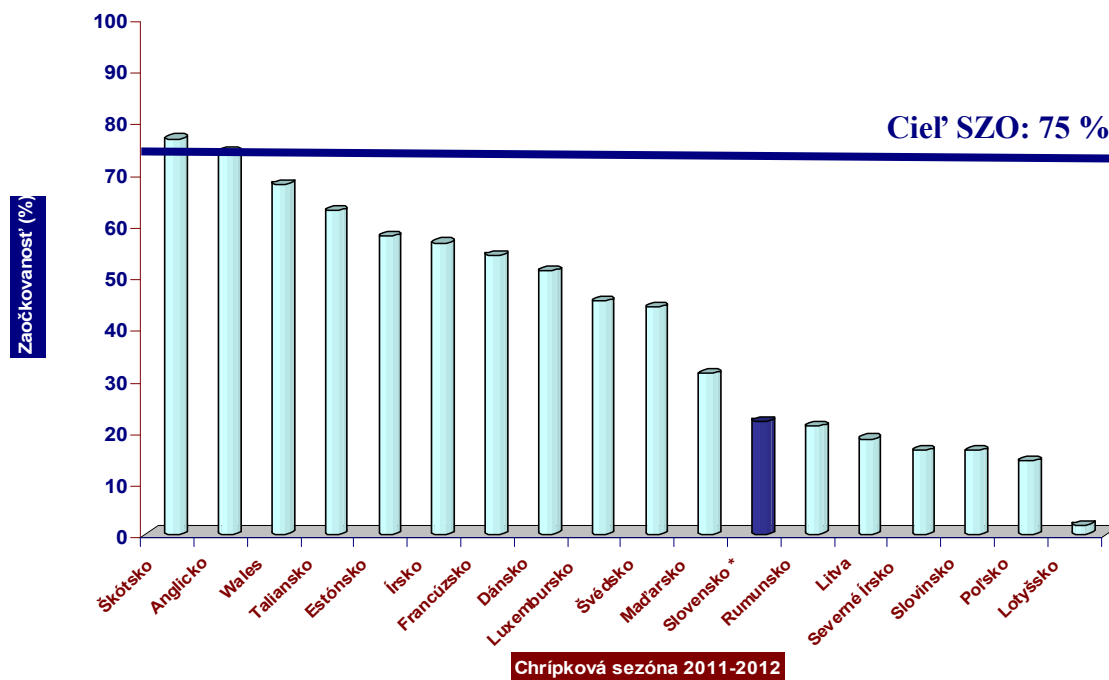

V chrípkovej sezóne 2013/2014 zostáva podiel zaočkovanej populácie na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcej sezóne. Od roku 2002 bol zaznamenaný každoročný nárast zaočkovanosti až na hodnotu 12,8 % (chrípková sezóna 2008/2009). V posledných štyroch chrípkových sezónach prišlo k výraznému poklesu zaočkovanosti celkovej populácie v Slovenskej republike.

Zaočkovanosť proti chrípke vo vybraných krajinách Európy

Svetová zdravotnícka organizácia odporúča 75 % zaočkovanosť osôb vo veku 65 rokov a starších. Posledné údaje o zaočkovanosti proti chrípke vo vybraných krajinách Európskej únie sú z chrípkovej sezóny 2011/2012. Väčšina európskych krajín sa zamerala na sledovanie zaočkovanosti starších osôb. Zaočkovanosť sa v tejto skupine (65 roční a starší) pohybovala od 76,6 % v Škótsku po 1,7 % v Lotyšsku (**Graf 12**).

Graf 12: ZAOČKOVANOSŤ PROTI CHRÍPKE U STARŠÍCH OSÔB (≥ 65 rokov) V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2011/2012 VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

* Slovensko – veková skupina ≥ 59 rokov

Záver:

V chrípkovej sezóne 2013/2014 bolo v Slovenskej republike distribuovaných 259 192 dávok očkovacích látok proti chrípke. Z tohto množstva uhradili zdravotné poisťovne 256 203 (98,8 %) dávok očkovacích látok. Zvyšných 2 989 (1,2 %) dávok bolo uhradených mimo zdravotného poistenia. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 4,8 %, čo predstavuje nárast o 0,2 % v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou.

Vo vekovej skupine do 15 rokov bolo očkovaných 11 747 (1,3 % z počtu detí tejto vekovej skupiny). Vo vekovej skupine 16 – 58 ročných bolo zaočkovaných spolu 66 638 osôb (2 % populácie tejto vekovej skupiny). V skupine 59 ročných a starších bolo zaočkovaných 180 807 osôb (15,6 % populácie tejto vekovej skupiny). K miernemu nárastu zaočkovanosti oproti predchádzajúcej sezóne prišlo vo vekových skupinách 16 – 58 rokov a 59 rokov a viac.

V chrípkovej sezóne 2013/2014 hradili zdravotné poisťovne Dôvera a UNION očkovanie proti chrípke všetkým poistencom, ktorí o očkovanie prejavili záujem. Všeobecná zdravotná poisťovňa hradila očkovanie proti chrípke všetkým svojim poistencom od 14. 10. 2013.